Geachte Griffier [redacted],

Hierbij willen we de Burgermeester en wethouders en raadsleden, reactie en advies geven op de grote uitdaging energie transitie 2030/2050 in onze leefomgeving.

Het Duivense Broek **17-03-2020**

Betreft: Zware belasting van windturbines in 't Duivense Broek en de Zweekhorst samen met 18 gemeenten uit de regio Arnhem – Nijmegen om aan de energietransitie vanuit het rijk te voldoen voor de regio, waarbij wij als Liemerse regio ook de taakstelling van Arnhem en Nijmegen erbij hebben gekregen.

Geachte Burgermeester en wethouders en raadsleden van de gemeente Zevenaar,

Als één van de bewoners in het Duivense Broek woonachtig aan de [redacted] in Duiven gaat het enige groene leefgebied van Duiven ons aan het hart. Gelegen tussen de Rijn en de IJssel in het openkomgebied van Duiven aan de voet van de Posbank.

Het Duivense Broek al eeuwen groen
Het enige Groene Hart van de gehele regio Arnhem-Nijmegen en Liemers dat zijn schoonheid door de eeuwen heeft weten te behouden. Als inwoners van het Duivense Broek en de Zweekhorst zijn wij bevoorrecht om het landschap en de natuur te beheren in deze regio. Het Duivense Broek is een groot begrip binnen en buiten de regio en natuurliefhebbers.

Wij staan open voor nieuwe ontwikkelingen en/of alternatieve energie opwekking. Als bewoners vinden we het van belang dat burgers en u allen bewust bent dat het stuk groen, het Duivense Broek gemeente Duiven en de Zweekhorst gemeente Zevenaar al eeuwen groene ontwikkelingen heeft doorgemaakt. Onze voorouders, wij en de volgende generaties hiervan mogen blijven genieten. We zijn het onze voorouders en zeker de toekomst verplicht om hier met zorg en respect mee om te gaan en te behouden als groene habitat. Een duurzaam nalatenschap voor onze volgende generaties.

Windturbines zijn al in de regio en nog meer in aantocht
Het kan toch niet waar zijn dat we straks niet meer het Groene Hart van de Liemers, het unieke openkomgebied hebben, maar dat we in Angerlo tegen vier windturbines aan gaan kijken, in het Duivense Broek nog eens 4 en in Duiven de reeds 4 bestaande windturbines bij de Roelofshoeve (vanaf de uitkijk bij de Posbank nu al met 4 duidelijk aanwezig in het landschapsbeeld), ook hier staan er nog meer gepland wat een drastische verandering van het weidse blik van het natuurlijke landschap zal gaan geven. In Zevenaar zoals u aangeeft komen er ook nog eens windturbines in het buitengebied van 's-Heerenberg, Didam en Lingewaard. Dus waar en naar welke kant u ook kijkt uw weidse blikveld zal alleen nog gaan bestaan uit windturbines.
De horizon op Montferland, Posbank en de Veluwe komt hiermee te vervallen. Wees hiervan bewust!!

Wees bewust van wat u opgeeft
Het is een zeer zware belasting voor de regio de Liemers wanneer de gemeenten Duiven en Zevenaar hun unieke Groene Hart beschikbaar stellen voor alle 18 gemeenten om aan de energietransitie 2030 te voldoen. Dit gaat ten koste van de natuur en landschapswaarden en het nalatenschap van het Groene Hart van de Liemers aan de

volgende generaties. Alle inwoners van Duiven, Zevenaar en buurgemeenten genieten van dit gebied.

Onze oproep is dan ook bekijk alternatieven die in en zeer nabij de bebouwde industrieterreinen, hoogbouw in en rondom de industrieparken, als uitkomst om de zonne energie, zonnepanelen, windturbines te plaatsen als ook het optimaal benutten van de eigen gemeente gronden.
Het voordeel hiervan is dat het Groene Hart van de regio niet belast wordt en de gemeenten Zevenaar en Duiven zo zelf eigen inkomsten verwerven! Wat ten goede kan terugvloeien aan het verder ontwikkelen, verbeteren van de duurzame leefbaarheid van de gemeenten Duiven en Zevenaar.

Bewust zijn is ervaren en beleven

Graag nodigen wij u allen uit om vanuit de bebouwde kom het mooie unieke openkomgebied van de regio de Liemers te bezoeken, het liefst al wandelend of met uw fiets. Zodat u optimaal geniet en bewust wordt van het weidse blikveld tot aan de Veluwe ongerept is!
Rijdt u vanuit Doetinchem en ‘s- Heerenberg richting de Liemers dan kijkt u met grote weidse blik tot aan de Veluwe en de Posbank mooi gerepte natuur en landschap.
Fietst u vanuit de richting van de Posbank, de Veluwe, het Duivense Broek en de Zweekhorst binnen dan ziet u één grote natuurschoon van weidevogels, reeën en grazende dieren vanuit de veehouderij. De laatste jaren hebben ook de natuur liefhebbers deze mooie unieke plek ontdekt, waarin elk jaargetijde weer voor veel afwisseling van natuurschoon zorgt en er veel bezoek is van spotters voor bijzondere vogels.

Wat is er écht te genieten en te beleven?

Het Duivense Broek en De Zweekhorst kenmerken zich door een AA locatie voor weidevogels, reeën en grazende dieren. De veehouderij bedrijven, omwonenden, natuurliefhebbers die nauw samenwerken met natuurverenigingen en zorgdagen voor onder meer vogelbeheer en insecten zoals grondbijen, sprinkhanen, libellen en amfibieën zoals padden en kikkers, maar ook egels. Watervogels, zoals meerkoet, waterhoen en fuut. De populatie van vogels is de afgelopen 20 jaar aanzienlijk toegenomen. We zien een duidelijke toename van de patrijs, de gruto, de wulip, de kievit, de scholekster, maar ook de fazant, de kerkuil, de velduil, de zilver reiger en de ooievaar. Ook kunt u nu nog genieten in de Zweekhorst en het Duivense Broek van groepen reeën. De toename van wild- en natuurschoon wordt door veel bezoekers van dit natuur- en leefgebied ervaren en beleeft.

Zó dicht bij de natuur voelt als vrijheid en is vrijheid.
Dit wordt door velen vastgelegd en gedeeld op social media door inwoners van de regio, vogelspotters en natuurfotografen. Ieder jaar worden er tellingen gedaan om de hoeveelheid en diversiteit feitelijk weer te geven. Zie bijvoorbeeld ook waarnemingen.nl
Dit wordt gedaan door ondermeer De Weidevogelbeschermingsgroep Zevenaar en de Wild Beheerseenheid de Liemers. Ook de rivieren, onder dit openkomgebied De Zweekhorst en het Duivense Broek, zorgen voor kwaliteit van het drinkwater. De combinatie van de IJssel en openkomgebied is zeldzaam wat aan de water kwaliteit van drinkwater voldoet, waar we als gemeenten zuinig op moeten zijn en duurzaam mee om moeten gaan.

Schaduw over het Groene Hart van de Liemers, de Zweekhorst en het Duivense Broek
Wanneer de gemeenten Duiven en Zevenaar voor de 18 gemeenten de zware belasting op zich nemen door de windturbines en zonnepanelenparken in de openkomgebieden te plaatsen zal dit niet alleen wat doen met het Groene Hart als nalatenschap, maar ook impact hebben op:

- het woon- en natuurgenot;
- overlast van slagschaduw wat je als bewoner en bezoeker zeker gaat ervaren. U kunt dit reeds ervaren bij bestaande gebieden in de polder. Meerdere windturbines zal de impact en gevolgen alleen nog maar vergroten;
- geluids overlast van de windturbine(s) wat zelfs honderd meters ver draagt. Nog maar niet te spreken van de windrichting. Algemeen bekend dat dit zwaar onderschat is;
- impact en gevolgen voor de habitat en populatie van de genoemde dieren, deze zal afnemen of zich elders gaan vestigen;
- waardedaling, waarde vermindering en onverkoopbaar van onze bedrijven en burgerwoning(en).

Historie landschapswaarden en natuur De Zweekhorst en het Duivense Broek
In de laatste tweeduizend jaar vóór het begin van onze jaartelling werd de basis gelegd van het rivierenlandschap, zoals dit nu nog bestaat. In de Liemers ontstond er een vertakt systeem van geulen, die zich voortdurend verlegden. Dicht langs de geulen werden zandige oeverwallen gevormd, doordat bij grote waterafvoer en overstromingen het zand eerst tot bezinking kwam. Achter de oeverwallen in de dieper gelegen kommen kwamen de fijnere kleideeltjes tot bezinking. Daar ontstonden de moerassige komgronden met hun zware klei, zoals heden het Duivense Broek en de Zweekhorst.

De stuwwallen die de Liemers omringen, zijn door de opstuwende werking van enorme gletsjers in de voorlaatste ijstijd, het Saaliën (200.000-130.000 voor Christus) ontstaan. De gletsjers waren 100 tot 200 meter hoge ijsmassa's die langzaam vanuit het noordoosten naar het zuidwesten voortkropen. Door de enorme druk van de gletsjer kon de onderliggende bevroren bodemlaag gaan schuiven. Zo werden door de gletsjer meerdere keren bevroren aardschollen opzij weggedrukt en over elkaar geschoven. Hierdoor ontstonden de gelaagde stuwwallen van de Veluwe, het Rijk van Nijmegen en het Montferland. Door de eeuwen heen hebben alle tijdelijke bewoners dit stuk natuur en landschap zo in ere gelaten. Uit deze historie blijkt dan ook, tot op heden dat we in de Liemers een uniek stukje landschap en natuur hebben, waar er van in Nederland nog maar drie open komgebieden zijn!
U begrijpt dan ook dat wij als trotse inwoners van de Liemers en bewoners van de Zweekhorst en het het Duivense Broek mogen genieten van deze unieke landschapswaarden.

Kijk samen als gemeenten naar het geheel en behoud dit unieke groene hart van onze regio De Liemers
Onze voorouders hebben het door alle revoluties weten te verzorgen én te behouden. Daarom is het onze taak als bewoners, inwoners én als B&W van de gemeenten Duiven en Zevenaar dat wij die verantwoording blijven nemen voor het Groene hart De Liemers, het openkomgebied voor toekomstige generaties.

Ook wij als trotse bewoners en beschermheren van dit uniek stukje van Nederland (dit wordt ook omschreven op de landelijke site van de RVO) zijn wij er goed van bewust dat we zuinig moeten zijn. Het klimaat hoog in ons vaandel hebbende en alternatieve energie moeten ontwikkelen. Of het op dit moment de windturbunes zijn of energieparken, of dat het door innovatie en techniek over 2 jaar weer achterhaalt is.
De definitieve keuze ligt in uw handen voor onze gehele toekomst van het openkomgebeid met zijn natuur en fauna. Laten we het niet verprutsen om in te gaan op de verzoeken van de 18 gemeenten om het openkomgebied te misbruiken. U krijgt één kans en we gaan ervan uit dat u de juiste keuze maakt om te kijken naar de mogelijkheden voor de komende 20 jaar, anders krijgt u en wij dit weidse uitzicht nooit meer terug!

Met klem en zorg vraag ik u dan ook dat u als B&W van de gemeente Zevenaar en de gemeente Duiven en met de overige 16 gemeenten en Lingewaard met elkaar in gesprek blijft, samen met de bewoners en zorg dat de aanwijs locatie van de 18 gemeenten in de industriegebieden – dode gebieden- en industrieparken komt te liggen, zodat vele generaties van het Groen Hart van de Liemers, het unieke openkomgebied van de gemeenten Zevenaar en Duiven kunnen blijven genieten.

Hartelijk dank voor uw aandacht en ik hoop dat ik -en verdere omwonenden en betrokkenen bij de totstandkoming van dit stuk - u hiermee hebben kunnen overtuigen, enthousiasmeren en dat u bewuster bent geworden van het belang van de gehele regio om het Groene Hart van de Liemers, dat al eeuwen de weidse blik heeft op natuur en landschap en nog velen jaren meer mag gaan voortduren. Want ondertussen is dit stukje groen een uniek stukje Nederland.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

wonend aan de [redacted] in het Groene Hart van de Liemers, het Duivense Broek tussen de Rijn en de IJssel aan de voet van de Posbank

[redacted]

Bronnen

Berendsen, H.J.A. en E. Stouthamer, 2001: Paleogeographic development of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands, Assen.

Cohen, K.M., E. Stouthamer, W.Z. Hoek, H.J.A. Berendsen en H.F.J. Kempen, 2009: Zand in Banen, zanddieptekaarten van het Rivierengebied en het IJsseldal in de provincies Gelderland en Overijssel, Arnhem (Provincie Gelderland, derde geheel herziene druk).

Verhagen, J.G.M., 2013: Natuurkrachten vormen het landschap in en rondom Duiven, in: B. Gerritsen e.a. (red.), Duiven, Groessen, Loo, uit de historie van drie Liemerse dorpen, Zevenaar, 10-19.

Waarde bepaling historie open kom gebieden site RVO

https://fetedelanature.nl/ik-vier-mee/899-zondagochtendfietstocht-langs-weidevogels-zevenaarse-en-duivense-broek

https://www.liemersactueel.nl/weidevogels-kijken-zevenaarse-en-duivense-broek/
De Weidevogelbeschermingsgroep Zevenaar e.o. is één van de 30 groepen in Gelderland die aan vrijwillige boerenlandvogelbescherming doet. Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) ondersteunt vrijwilligers die actief zijn met het beschermen van boerenlandvogels.

https://landschapsbeheergelderland.nl/
https://landschapsbeheergelderland.nl/?s=duivense+broek
Patrijzenwerkgroep Duivense Broek https://landschapsbeheergelderland.nl/patrijzenwerkgroep-duivense-broek/

Kerkuilenwerkgroep https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/2414360/Achterhoek-en-Liemers-hebben-beste-kerkuilen-jaar-ooit

Waarnemingen.nl

Rvo.nl